

Ministerstvo kultury ČR
K rukám [REDACTED]
Maltézské náměstí 471/1
Praha 1
PSČ 118 11

V Brně dne 14.12.2017

Spis. zn. MK – S 14147/2016 OC

Věc: Vyjádření se k podkladům rozhodnutí

Po nahlédnutí do spisu týkajícího se řízení o návrhu na registraci náboženské společnosti Kněžské bratrstvo svatého Pia X. (dále jen „FSSPX“) na Ministerstvu kultury (dále jen „MK“) se přípravný výbor vyjadřuje k podkladům pro rozhodnutí.

FSSPX předně zdůrazňuje, že ze spisu neplyne nic, co by nasvědčovalo, že by návrh na registraci FSSPX trpěl nějakými formálními nedostatky nebo že by byl v rozporu s ust. § 10 odst. 2 zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). FSSPX předložilo všechny požadované dokumenty se všemi obsahovými náležitostmi. Z tohoto hlediska registraci FSSPX nic nebrání.

FSSPX dále uvádí, že MK provádělo poměrně dlouhé a podrobné dokazování. Za účelem dokazování postupně ustanovilo dva soudní znalce. Jednak Mgr. et Mgr. Miloše Mrázka, Th. D., odborníka v oboru sociologie náboženství, křesťanství a novodobé směry v katolickém křesťanství. Ten ve svém posudku ze dne 18.1.2017 konstatoval, že **FSSPX je legitimní náboženskou organizací, a její registraci doporučil.** Poté MK ustanovilo druhého znalce Mgr. Františka Fojtíka, znalce se specializací religionistika, ekzeziologie a sekty a nová náboženská hnutí. Tento znalec ve svém posudku ze dne 21.7.2017 uvedl, že **neshledal žádných překážek registrace.** Už jen tyto dva hlavní důkazy svědčí dostatečně o tom, že údaje v návrhu na registraci FSSPX odpovídají skutečnému stavu věci a že MK by mělo rozhodnout tak, že se FSSPX registruje.

Vedle toho jsou však ve spise další důkazy, které svědčí ve prospěch registrace FSSPX. Jde zejména o přípis Ministerstva vnitra ze dne 14.12.2016, z něhož plyne, že ani Policie ČR, ani Úřad pro zahraniční styky a informace nemá žádné závadové informace ani k samotnému FSSPX, ani k jednotlivým členům tvořícím přípravný výbor. Konečně je ve spise vyjádření generálního představeného Kněžského bratrstva svatého Pia X. Msgr. Bernarda Fellaye ze dne 6.3.2017, z něhož lze dovodit nejméně dva významné závěry: za prvé existenci nadnárodního Kněžského bratrstva svatého Pia X., do jehož struktur FSSPX patří, za druhé pak naprostou nezávislost generálního představeného na strukturách římskokatolické Církve v jednotlivých státech. I tyto listinné důkazy jednoznačně svědčí ve prospěch registrace FSSPX.

Ve spise jsou rovněž tři vyjádření účastníka řízení Církve římskokatolická, IČ 73632848, se sídlem Thákurova 676/3, Praha 6 – Dejvice (dále jen „CŘ“), ze dne 23.1.2017, 4.8.2017 a 21.9.2017. Z těchto tří vyjádření CŘ však nelze dovodit nic, co by mělo být jen náznakem představovat nějakou překážku registrace FSSPX. CŘ se zacyklila v opakování tvrzení, že FSSPX je jeho součástí a že proto nemůže založit novou církev. FSSPX opakuje již po několikáté, že nehodlá zakládat nějakou novou „církve“, nýbrž chce být právnickou osobou

podle zákona. Za tím účelem musela postupovat podle zákona a navrhnout svou registraci *církve a náboženské společnosti* podle zákona. Zdá se, že pochopit rozdíl mezi pojmem *církev* ve smyslu eklesiologickém a pojmem *církev a náboženská společnost*, který zavedl a používá zákon, je nad schopnosti účastníka řízení ČR. Překážkou registrace nemůže být ani fakt, na který poukazuje ČR, že věřící přínaležející k FSSPX se subjektivně cítí být římskými katolíky. Jednak se s tímto faktem více než dostatečně vypořádal znalec Mgr. Fojtík ve svém znaleckém posudku (blíže viz bod 2.2.5 jeho posudku), za druhé samotný bývalý ministr kultury Herman ve svém rozhodnutí o rozkladu ze dne 1.11.2017, které je součástí spisu, výslovně potvrdil, že zákon v žádném ustanovení neuvádí, že by byla dána exkluzivita členství v jedné *církvi a náboženské společnosti*, tudíž není vyloučeno se hlásit (být členem) k více *církvím a náboženským společnostem* (str. 5 rozhodnutí).

K vyjádření účastníka řízení ČR ze dne 21.9.2017 pak FSSPX uvádí, že kanonickoprávní pohled není pro registraci FSSPX ze strany MK vůbec relevantní a že s takovým kritériem zákon nepočítá. FSSPX znovu zdůrazňuje, že nemá žádný úmysl „zakládat samostatnou církev“, nýbrž registrovat se před státem jako *církev a náboženská společnost* ve smyslu zákona a svých stanov jako právnická osoba. Z čistě kanonického hlediska ani registrace *církve a náboženské společnosti* Církve římskokatolické ani *církve a náboženské společnosti* Církve řeckokatolické neodpovídá kanonickému postavení těchto dvou subjektů. Podle kanonického práva jsou obě „církve“, a nikoliv, jak uvádí zákon, *církvi a náboženskou společností*. Zákon totiž nerozlišuje mezi církví a náboženskou společností a pro obě užívá jednotný právní termín *církev a náboženská společnost*, který kanonické právo nezná. Navíc pojem „církev“ v zákoně má jiný význam než v právu kanonickém, vyplývá to i z úplné odluky Církve od státu v České republice.

Ze strany FSSPX se nejedná o „založení“, nýbrž o registraci před státem. Tento krok je v plném souladu s rozhodnutím generálního představeného Kněžského bratrstva svatého Pia X. Msgr. Bernarda Fellaye, viz jeho již citovaný dopis, který si ČR mohla prostudovat. Nelze tedy hovořit o rozdílném směřování Kněžského bratrstva svatého Pia X. ve světě a v České republice.

Otázka „regulérního kanonického“ řešení vztahu Kněžského bratrstva svatého Pia X. a katolické Církve je předmětem jednání mezi generalátem Kněžského bratrstva svatého Pia X. pod vedením generálního představeného a Svatým stolcem. Ani české vedení FSSPX, ani ČBK nemá kompetenci do tohoto jednání zasahovat. Ale vyjednávaná kanonická forma, jejíž návrh byl členům předložen, má dát Kněžskému bratrstvu svatého Pia X. organizační nezávislost a možnost uchování náboženských a liturgických specifik, včetně přičlenění spřátelených řádů v rámci jedné organizace. Proto analogické postavení FSSPX před státem by v daném případě odpovídalo více postavení řeckokatolické Církve, přestože v případě své registrace nebude FSSPX církví v kanonickém smyslu, alebrž *societas* – společností. Analogie platí pouze v tomto ohledu, v jiných aspektech neplatí, což je u analogie obvyklé. Registrace více katolických subjektů před státem ukazuje, že jejich registrace nezakládá schisma a je z pohledu státního práva možná.

Nicméně k dohodě o kanonickém postavení Kněžského bratrstva svatého Pia X. zatím nedošlo. Zda a kdy k ní dojde, je neznámo, a proto je FSSPX organizačně výlučně podřízeno svému generálnímu představenému. A jak již poznamenal soudní znalec Mgr. Fojtík, při současném právním rozhodování o registraci FSSPX nelze zohledňovat spekulace o budoucnosti, což platí i pro kanonické právo.

Pasáž o jurisdikci a sněti exkomunikací navíc vykazuje neznalost církevního práva, které není pozitivistické, nýbrž je podřízeno Božímu zákonu jako celku, Kodex církevního práva je pouze jeho kodifikovanou částí a rozhodování o nezohledněných či nepojednaných situacích

je nutno posuzovat na základě církevních právních tradic a analogie práva. Taková právní rozhodnutí mají zákonnou závaznost.

Co se týče kompetencí papeže, ten má plnou jurisdikci nad každým pokřtěným, může sejmout tedy exkomunikaci z každého pokřtěného, nejen z členů římskokatolické Církve, ale i z členů řeckokatolické Církve a ostatních sjednocených církví, rovněž však z členů všech schismatických a heretických denominací. Tak např. sňal Pavel VI. exkomunikaci z pravoslavného konstantinopolského patriarchy Athenagora. Proto by FSSPX překvapilo, kdyby tento akt právě čeští biskupové chtěli zpochybňovat. Protože papež vládne jurisdikcí nad všemi pokřtěnými, může o ní také bez omezení rozhodovat. Z této pozice neodnímá např. zpovědní jurisdikci a jurisdikci k oddávání ani pravoslavným křesťanům. Tedy celá argumentace o jurisdikci, ač dochází ke správnému závěru, že členové a věřící FSSPX jsou katolíky, je postavena na naprosto scestných argumentech.

FSSPX se opravdu k jednotě katolické Církve hlásí a je s ní v plné jednotě jak naukově, tak právně, byť na základě analogie práva ve stavu nouze, kterou způsobil II. vatikánský koncil a pokoncilní vývoj. Říci totéž o ČBK s jistotou nelze.

FSSPX nevstupovalo v jednání s účastníkem ČR, protože je na ní zcela nezávislé, není jí organizačně podřízeno a veškerá jednání, jak poznamenáno výše, nejsou vedena na místní úrovni. Navíc ČBK dává pravidelně svými urážlivými výroky signál FSSPX, že s ním jednat nechce, a pokud, tak z pozice síly, a nikoliv z pozice respektu a křesťanské lásky, jak ostatně dokládá i její první vyjádření pro MK ze dne 23.1.2017. Naposled to projevila promptním a jednoznačným odmítnutím jednání o otázkách jurisdikce pro svátost manželství dříve, než kdokoliv ze strany FSSPX mohl na toto téma české biskupy oslovit. Že ČBK nemá organizační pravomoc nad FSSPX, dokazuje i fakt, že registraci FSSPX, a tím legalizaci jeho vztahu se státem, zakázat nemůže, ač by tak bezesporu ráda učinila, jak dokládají její stanoviska.

Dle výzvy generálního představeného Kněžského bratrstva svatého Pia X. Msgr. Bernarda Fellaye se jeho členové a věřící za obrácení papeže a biskupů modlí, až k němu dojde, pak teprve bude možná plná jednota. Této jednotě nemůže být registrace FSSPX, stejně jako v případě registrace řeckokatolické Církve, na překážku. Ke korektním vztahům ve vzájemném respektu i případné dohodě o kanonickém statusu je FSSPX připraveno i v současnosti. To platí analogicky i ve vztahu k ČBK, pokud se z její strany změní rétorika vůči němu, stejně jako se změnila rétorika Svatého stolce.

.....
Za přípravný výbor FSSPX
JUDr. Michael Mann, advokát